

Matti Pesonen

Helsingin postitoimipaikat - 1809 - 2020

Osa 2 - 1923 - 1965/66

Lukijalle:

Helsinki nykyinen kotipaikkani ja Suomen pääkaupunki. Keräilijänä suurin mielenkiintoni on asioiden tutkiminen ja uusien asioiden oivaltaminen. Keräilijänä, joka olen ja aina ehkä tutkimiseen viehtyneenä henkilönä valinnut keräily alueiksini hieman unohduksiin jääneet filatelian alueet. Ensimmäinen kiinnostukseni oli Suomen Kotkamerkit ja sitä seurasi Maalaiskirjeenkantajien numeroleimat joka on edelleen keräilyssäni yksi intohimo.

Helsinki keräilyni alkoi siitä, kun huomasin miten vähän Helsingin alueen postitoimintaa yleensä tunnetaan. Leimoja Helsingin postitoimipaikoista tunnetaan paljon erilaisia pienin eroin ja postitoimipaikkoja on useita. Tämä syy muutti ajatteluni hieman syvemmälle leimojen taakse. Ajatus Helsingin postitoimipaikkojen osoitteiden etsimiseen ja selvittämiseen missä ne sijaitsivat ja miten ne muuttuivat ajan myötä.

Postitoimipaikkojen osoitteiden selventämisen yhteydessä selviää myös mitä tämä kyseisen toimipaikan kuului tehdä ja mitä ei. Tarkoituksena on esittää kaikki Helsingin postitoimipaikat vuodesta 1809 aina vuoteen 2020. Toimipaikkojen jälkeen on osio missä kerrotaan muista postitoiminnan tapahtumista.

Helsingin pääpostitoimipaikan alun yhteydessä esitän poikkeuksellisesti lähetykset mistä selviää leima tyyppit mitä käytettiin. Muiden toimipaikkojen osalta esitän vain yhden kohteet tekstin kera missä kerrotaan toimipaikan muutokset.

Kirjan esitys on jaettu kolmeen osaan. Ensimmäinen osa käsittää vuodet 1809-1923. Vuonna 1809 siirryttiin Ruotsin vallasta Venäjän Keisarikunnan vallan alle. Vuonna 1923 oli ensimmäinen postitoimipaikkojen nimen muutos. Helsingin alueen postitoimipaikat muutettiin Helsingfors / Helsinki nimisiksi ja leimasin mallit muuttuivat silta leimoiksi. Postin toiminnot jatkuvat tästä hieman pidemmälle.

Toinen osa kertoo vuosien 1923 ja vuosien 1965/1966 ajasta. Vuonna 1923 muutettiin Helsingin keskustan useat postitoimipaikat Helsinki nimisiksi. Helsingin laitamilla olevat alueet nimettiin kaksikielisiksi paikkain kummankin suomenkielisen ja ruotsinkielisen nimen mukaan. Vuonna 1965 / 1966 välisenä aikana aloitettiin kaikkien nimien muutos Helsinki nimisiksi.

Kolmas osa kertoo vuodesta 1965/1966 aina vuoteen 2020. Vuonna 1966 oltiin muutettu kaikki nimet Helsinki / Helsingfors nimiksi. Tämä kuului osana koko maata koskevaa postinumero uudistusta ja Helsinki oli ensimmäinen paikkakunta jossa tämä tehtävä suoritettiin. Tässä toimenpiteessä Helsinki sai nykyisen muotonsa ja siksi osassa yksi on mukana alueita mitkä eivät kuuluneet heti Helsingin posti alueeseen. Vuosi 2020 on valittu siksi korjan loppumis ajankohdaksi, koska tänä vuonna lopetti Helsingin pääpostitoimipaikka Helsinki 10 toimintansa ja 24.4.2020 sain varman tiedon siitä.

Hakemisto kirja I - 1809 -> 1923.

0. Alkusivu

1.1 Helsingin postitoiminnan alku

1.2. Weurlanderiin muutto.

1.3. Postipalatsi

1.4. Lisärakennus

2 Alipostitoimipaikat.

2.1. Sveaborg postikonttori.

2.2. Malm postiasema.

2.3. Asemahuoneen postitoimitus

2.4. Sörnäs postiasema.

2.5. Bulevardin haara-osasto

2.6. Kaivopuiston haara-osasto

2.7. Berghäll postiasema

2.8. Töölön postiasema

2.9. Fredriksberg postiasema

2.10. Ås postiasema

2.11. Skattuden / Katajanokka postiasema.

2.12. Mosabacka postiasema

3 Toisen luokan haara-osastot

3.1. Helsingfors / Helsinki I

3.2. Helsingfors / Helsinki II

3.3. Helsingfors / Helsinki III

3.4. Helsingfors / Helsinki IV

3.5. Helsingfors / Helsinki V

- 3.6. Helsingfors / Helsinki VI
- 3.7. Helsingfors / Helsinki VII
- 3.8. Helsingfors / Helsinki VIII
- 3.9. Helsingfors / Helsinki IX

4 Postipysäkit

- 4.1. Äggelby postipysäkki
- 4.2. Boxbacka postipysäkki
- 4.3. Lillhoplaks postipysäkki
- 4.4. Hoplaks postipysäkki.
- 4.5. Sockenbacka postipysäkki
- 4.6. Hermanstad pp postipysäkki
- 4.7. Lepola postipysäkki.
- 4.8. Kårböle postipysäkki.
- 4.9. Baggböle postipysäkki
- 4.10. Vällitaipale postipysäkki
- 4.11. Brändö-Villastad pp postipysäkki
- 4.12. Drumsö postipysäkki.
- 4.13. Botby postipysäkki.

5. Postinkuljetus muualle ja takaisin.

- 5.1. Höyrylaiva posti
- 5.2. Rautatiet postin kuljetuksessa
- 5.3. Lentoposti

6. Postin muita toimintoja.

- 6.1. Sanomalehdet
- 6.2. Lähtevän tavaran toimisto
- 6.3. Paketti osasto.
- 6.4. Postiennakko osasto
- 6.5. Postiosoitus toimisto

- 6.6 Halinto
- 6.7 Poste-réstante
- 6.8. Postilokerot
- 6.9. Lajittelu osasto.
- 6.10. Tiedustelu osasto
- 6.11. Ulkomaiden paketit.
- 6.12. Maalaiskirjeenkanto
- 6.13. Kuvioleimat

7. Ulkopuoliset toimijat

- 7.1. Helsinki Kaupunkiposti
- 7.2. Valtion rautatiet
- 7.3. Sisällissota
- 7.4. Erikoisleimat
- 7.5. Postimerkki automaatti
- 7.6. Kirjelaatikot

8. Muuta Helsinkiin liittyvää

- 8.1 Kirjaaminen.
- 8.2. Postin vahingoksi toimiminen.
- 8.3. Paikallisposti
- 8.4. ANK ja tulo leimat
- 8.5. Lunastus

Lähdeluettelo

Muuta kirjallisuutta

Hakemisto kirja II - 1923 - 1965/66

3.0. Pääpostitoimipaikka.

3.1. Helsinki / Helsingfors

3.2. Alipostitoimipaikat

3.2.1. Helsinki / Helsingfors 1

3.2.2. Helsinki / Helsingfors 2

3.2.3. Helsinki / Helsingfors 3

3.2.4. Helsinki / Helsingfors 4

3.2.5. Helsinki / Helsingfors 5

3.2.6. Helsinki / Helsingfors 6

3.2.7. Helsinki / Helsingfors 7

3.2.8. Helsinki / Helsingfors 8

3.2.9. Helsinki / Helsingfors 9

3.2.10. Helsinki / Helsingfors 10

3.2.11. Helsinki / Helsingfors 11

3.2.12. Helsinki / Helsingfors 12

3.2.13. Helsinki / Helsingfors 13

3.2.14. Helsinki / Helsingfors 14

3.2.15. Helsinki / Helsingfors 16

3.2.16. Käpylä / Kottby

3.2.17. Brändö Helsingfors / Brändö Helsinki
postiasema

3.2.18. Mosabacka postiasema

3.2.19. Fredriksberg postiasema

- 3.2.20. Sockenbacka postitoimitus
- 3.2.21. Åggelby postiasema
- 3.2.22. Hoplaks postitoimitus
- 3.2.23. Malm postiasema
- 3.2.24. Fastböle / Puistola postiasema
- 3.2.25. Suomenlinna / Sveaborg postikonttori
- 3.2.26. Helsinki / Helsingfors 18
- 3.2.27. Helsinki / Helsingfors 15
- 3.2.28. Helsinki / Helsingfors 17
- 3.2.29. Helsinki / Helsingfors 19
- 3.2.30. Helsinki / Helsingfors 20
- 3.2.31. Helsinki / Helsingfors 21
- 3.2.32. Santahamina / Sandhamn
- 3.2.33. Helsinki / Helsingfors 22
- 3.2.34. Helsinki / Helsingfors 23
- 3.2.35. Munknäs / Munkkiniemi
- 3.2.36. Helsinki / Helsingfors 24
- 3.2.37. Helsinki / Helsingfors 25
- 3.2.38. Helsinki / Helsingfors 26
- 3.2.39. Helsinki / Helsingfors 27
- 3.2.40. Itä-Pakila postiasema
- 3.2.41. Nordsjö postiasema
- 3.2.42. Helsinki / Helsingfors 29
- 3.2.43. Helsinki / Helsingfors 30
- 3.2.44. Marjaniemi / Marudd postiasema.
- 3.2.45. Pirkko postiasema
- 3.2.46. Vanha-Käpylä/Gamla-Kottby
- 3.2.47. Helsinki / Helsingfors 31
- 3.2.48. H:ki Vanhakaupunki / H:fors Gammelmestaden
- 3.2.49. Helsinki-Kallio / Helsingfors-Berghåll.
- 3.2.50. Taivaskallio / Himmelsberget

- 3.2.51. Helsinki -Töölö / Helsingfors - Tölö
- 3.2.52. Helsinki / Helsingfors 32
- 3.2.53. Maunula / Månsas
- 3.2.54. Pohjois-Haaga / Norra-Haga
- 3.2.54. Etelä - Kaarela / Södra - Kårböle
- 3.2.56. Heikinlaakso / Henriksdal
- 3.2.57. Helsinki Porthania / H:fors Porthania.
- 3.2.58. Roihuvuori / Kasberget
- 3.2.59. H:ki Munkkivuori / H:fors Munksberget.
- 3.2.60. Paloheinä / Svedängen
- 3.2.61. Helsinki / Helsingfors 42
- 3.2.62. Mellunkylä / Mellungsby
- 3.2.63. Puotila / Potbygård
- 3.2.64. Pihlajamäki / Rönbacka
- 3.2.65. Kaivoksela / Gruvsta
- 3.2.66. Helsinki / Helsingfors 43

3.3. Postipysäkit

- 3.3.1. Hermanstad pp postipysäkki
- 3.3.2. Lauttasaari / Drumsö postipysäkki
- 3.3.3. Boxbacka postipysäkki
- 3.3.4. Kårböle postipysäkki.
- 3.3.5. Baggböle postipysäkki
- 3.3.6. Botby postipysäkki
- 3.3.7. Degerö postopysäkki
- 3.3.8. Hevossalmi / Hästnässund postipysäkki
- 3.3.9. Tammelund postipysäkki
- 3.3.10. Viilinki / Villinge postipysäkki
- 3.3.11. Jollas postipysäkki

3.4. Postinkuljetus muualle ja takaisin

- 3.4.1. Laivaposti
- 3.4.2. Lentoposti.
- 3.4.3. Maalaiskirjeenkanto

3.5. Muut toiminnot

- 3.5.1. Sanomalehdet
- 3.5.2. Postimuseo
- 3.5.3. Lennätinliikenne osasto I
- 3.5.4. Lennätinliikenne osasto II
- 3.5.5. Postimerkkinäyttely
- 3.5.6. Postimerkki & huvilippu varasto.
- 3.5.7. Zeppelin
- 3.5.8. Postimerkki automaatti
- 3.5.9. Viestilliset ketjuleimat
- 3.5.10. Postiautot
- 3.5.11. Postiosoitukset
- 3.5.12. Malmin lentokenttä
- 3.5.13. Uusi pääpostitalo
- 3.5.14. Valtionrautatiet Helsingissä
- 3.5.15. Sota
- 3.5.16. Kuntaliitos
- 3.5.17. Lastenpäivän posti
- 3.5.18. Paikallistaksa alueet
- 3.5.19. Olympialaiset
- 3.5.20. Postilakot
- 3.5.21. Tullipostiosasto
- 3.5.22. Korkeasaari & Linnanmäki & Seurasaari

3.6. Helsinki / Helsingfors lisäleimat

- 3.6.1. Helsinki / Helsingfors pääpostin lisäleimat

Lähdeluettelo

Muuta kirjallisuutta

Hakemisto kirja III - 1965/66 - 2020

0. Pääpostitoimipaikka.

1. Helsinki / Helsingfors 10

2. Alipostitoimipaikat - 1965

2.1. Helsinki / Helsingfors 80

2.2. Helsinki / Helsingfors 82

2.3. Helsinki / Helsingfors 83

2.4. Helsinki / Helsingfors 84

2.5. Helsinki / Helsingfors 85

2.6. Helsinki / Helsingfors 86

2.7. Helsinki / Helsingfors 91

2.8. Helsinki / Helsingfors 93

2.9. Helsinki / Helsingfors 95

2.10. Helsinki / Helsingfors 96

2.11. Helsinki / Helsingfors 129

2.12. Helsinki / Helsingfors 90

2.13. Helsinki / Helsingfors 120

2.14. Helsinki / Helsingfors 121

2.15. Helsinki / Helsingfors 122

2.16. Helsinki / Helsingfors 123

2.17. Helsinki / Helsingfors 124

2.18. Helsinki / Helsingfors 125

2.19. Helsinki / Helsingfors 126

2.20. Helsinki / Helsingfors 127

2.21. Helsinki / Helsingfors 29

2.22. Helsinki / Helsingfors 94

3. Alipostitoimipaikat - 1966

3.1. Helsinki / Helsingfors 7

3.2. Helsinki / Helsingfors 9

3.3. Helsinki / Helsingfors 11

3.4. Helsinki / Helsingfors 12

3.5. Helsinki / Helsingfors 13

3.6. Helsinki / Helsingfors 14

3.7. Helsinki / Helsingfors 15

3.8. Helsinki / Helsingfors 16

3.9. Helsinki / Helsingfors 17

3.10. Helsinki / Helsingfors 18

3.11. Helsinki / Helsingfors 19

3.12. Helsinki / Helsingfors 20

3.13. Helsinki / Helsingfors 21

3.14. Helsinki / Helsingfors 25

3.15. Helsinki / Helsingfors 26

3.16. Helsinki / Helsingfors 27

3.17. Helsinki / Helsingfors 28

3.18. Helsinki / Helsingfors 30

3.19. Helsinki / Helsingfors 31

3.20. Helsinki / Helsingfors 32

3.21. Helsinki / Helsingfors 33

3.22. Helsinki / Helsingfors 34

3.23. Helsinki / Helsingfors 35

3.24. Helsinki / Helsingfors 36

3.25. Helsinki / Helsingfors 37

3.26. Helsinki / Helsingfors 39

3.27. Helsinki / Helsingfors 40

- 3.28. Helsinki / Helsingfors 42
- 3.29. Helsinki / Helsingfors 44
- 3.30. Helsinki / Helsingfors 50
- 3.31. Helsinki / Helsingfors 51
- 3.32. Helsinki / Helsingfors 52
- 3.33. Helsinki / Helsingfors 53
- 3.34. Helsinki / Helsingfors 55
- 3.35. Helsinki / Helsingfors 56
- 3.36. Helsinki / Helsingfors 57
- 3.37. Helsinki / Helsingfors 60
- 3.38. Helsinki / Helsingfors 61
- 3.39. Helsinki / Helsingfors 62
- 3.40. Helsinki / Helsingfors 63
- 3.41. Helsinki / Helsingfors 64
- 3.42. Helsinki / Helsingfors 65
- 3.43. Helsinki / Helsingfors 66
- 3.44. Helsinki / Helsingfors 67
- 3.45. Helsinki / Helsingfors 70
- 3.46. Helsinki / Helsingfors 71
- 3.47. Helsinki / Helsingfors 72
- 3.48. Helsinki / Helsingfors 73
- 3.49. Helsinki / Helsingfors 75
- 3.50. Helsinki / Helsingfors 76
- 3.51. Helsinki / Helsingfors 81
- 3.52. Helsinki / Helsingfors 97
- 3.53. Helsinki / Helsingfors 101
- 3.54. Helsinki / Helsingfors 200
- 3.55. Helsinki / Helsingfors 300
- 3.56. Helsinki / Helsingfors 92

4. Alipostitoimipaikat - 1967 - 2020

- 4.1. Helsinki / Helsingfors 34
- 4.2. Helsinki / Helsingfors 68
- 4.3. Helsinki / Helsingfors 98
- 4.4. Helsinki / Helsingfors 77
- 4.5. Helsinki / Helsingfors 24
- 4.6. Helsinki / Helsingfors 38
- 4.7. Helsinki / Helsingfors 74
- 4.8. Helsinki / Helsingfors 87
- 4.9. Helsinki / Helsingfors 100
- 4,10. Helsinki / Helsingfors 78
- 4.11. Helsinki / Helsingfors 41
- 4.12. Helsinki / Helsingfors 88
- 4.13. Helsinki / Helsingfors 69
- 4.14. Helsinki / Helsingfors 23
- 4.15. Helsinki / Helsingfors 58
- 4.16. Helsinki / Helsingfors 99
- 4.17. Helsinki / Helsingfors 79
- 4.18. Helsinki / Helsingfors 54
- 4.19. Helsinki / Helsingfors 89
- 4.20. Helsinki / Helsingfors 22
- 4.21. Helsinki / Helsingfors 59
- 4.22. Helsinki Eduskuntatalo

5. Helsinki / Helsingfors lisäleimat 1966

- 5.1. Helsinki / Helsingfors 10 pääpostin lisäleimat

6. Muut toiminnot

- 6.1. Sanomalehdet
- 6.2. Postimuseo
- 6.2. Tulliposti
- 6.2. Lentoposti

6.3. Laivaposti Helsingin postiosoitekartta

Lähdeluettelo

Muuta kirjallisuutta

3.0. Pääpostitoimipaikka.

3.1. Helsinki / Helsingfors

Helsinki / Helsingfors postitoimipaikka sijaitsi osoitteessa Nikolainkatu 4-6 vuonna 1923. Toimipaikka toimi Helsingin postitoiminnan pääkonttorina. Tämä postitoimiston toimenkuvaan kuului edelleen mm. Postiosoitus ja Poste Restante toimisto.

Helsinki / Helsingfors niminen toimipaikka toimi osoitteessa Nikolainkatu 4-6 vuoteen 1928 saakka, jolloin kadun nimi muuttui Snellmannin kaduksi. Toimipaikan palveluita oli ajan kuluessa siirretty muille toimipaikoille hoidettavaksi. Toimipaikka toimi tässä osoitteessa aina 6.3.1938 saakka. Silloin valmistui uusi Postitalo.

Vanhaan osoitteeseen avattiin Helsinki 27 niminen postitoimipaikka ja osoitteena oli Snellmaninkatu 4-6.

Helsinki / Helsingfors siltaleimoja oli useita käytössä ja näitä leimasimia käytettiin aina 1950 luvulle saakka.

R. W. BJÖRKLUND, FRÖHANDEL

F. d. LABORS TRÄDGARDAVDDELNING

HELSINGFORS

HAGASUNDSGATAN 5

TEL. 8622 & 10451

REK.

Firma Hjalmar Hartmann & C:o,

Handwritten mark

Köbenhavn

20 Långangstraede 20.

Kirjattu Kirje Helsinki 11.IX.25 -> Tanska, Köbenhavn. Kirje pohjoismaihin
1,50mk, kirjaus 1,50mk

Kirje Helsinki 1.X.54 -> Pargas 6.10.54. Kirje 25mk. Leimasin malli oli muuttunut. Edellinen siltaleimasin malli oli vaihtunut siltaleimoihin missä sillan ylä ja alapuolella olevat pystyviivat puuttuivat. Samoin silta ei jatku koko leiman läpi. Tämä leimasin malli oli käytössä enimmäkseen 1950 luvun alku vuosina.

Kirjattu postikortti postiennakkona Helsinki 19.9.60 -> Ruotsi, Bromma. Postikortti 20mk, kirjaus 30mk, postiennakko 25000mk asti 30mk.

Toimipaikka muutti juuri valmistautuneeseen uuteen Pääpostitalon toimipaikkaan ja osoite oli aluksi Postikatu 1 muuttuen toiminnan laajetessa Mannerheimintie 11 osoitteeksi. Kaikki jäljellä olevat toiminnot siirtyivät uuteen toimipaikkaan.

Leimasin malli oli muuttunut 1950 luvun puolella välissä yksirenkaiseen leimasimiin. Sillasta oli viivat poistettu ja leimasimen koko oli pienentynyt. Leimasimia oli useita erilaisia.

Toimipaikka lakkautettiin 1.1.1966

Helsingin alueen postinumero uudistuksessa 1.1.1966 toimipaikan nimeksi tuli nyt Helsinki / Helsingfors 10 ja osoite pysyi edelleen samana.

Vakuutettu kirje Helsinki 11.5.65 -> Turku 12.5.65.

Kirje 0,35mk, kirjaus 0,40mk, vakuutus 240mk asti 0,48mk, paperisinetti 0,03mk.

Helsinki / Helsingfors sijainti ajat ja muutokset.

Helsinki / Helsingfors - Nikolainkatu 4-6 - 1923 - 1928.

Helsinki / Helsingfors - Snellmaninkatu 4-6 - 1928 - 6.3.1938.

Helsinki / Helsingfors - Postikatu 1 - 6.3.1938 - 1944.

Helsinki / Helsingfors - Mannerheimintie 11 - 1944 - 1.1.1966

3.2. Alipostitoimipaikat

3.2.1. Helsinki / Helsingfors 1

Helsinki 1 / Helsingfors 1 niminen postinhaaraosasto I avattiin 1.2.1923 osoitteessa Fredrikinkatu 21. Edellisen haarakonttorin toiminnot lakkautettiin 1.2.1923. Toiminnot siirrettiin uuden nimen alle. Toimipaikan toimintoihin lisättiin sähkösanomien vastaanottaminen 1.2.1933 alkaen. Toimipaikka lakkautettiin 1.1.1962.

Helsinki / Helsingfors 1 sijainti ajat ja muutokset.

Helsinki / Helsingfors 1 - Postinhaaraosasto I - Fredrikinkatu

21 - 1.2.1923 - 1.1.1962

3.2.2. Helsinki / Helsingfors 2

Helsinki 2 / Helsingfors 2 niminen postinhaaraosasto I avattiin 1.2.1923 osoitteessa Vuorimiehenkatu 1. Edellisen haarakonttorin toiminnot lakkautettiin 1.2.1923. Toiminnot siirrettiin uuden nimen alle. Toimipaikan toimintoihin lisättiin sähkösanomien vastaanottaminen 1.2.1933 alkaen.

Toimipaikka lopetti toimintansa 1.12.1961 osoitteessa Vuorimiehenkatu 1. Toiminta avattiin uudestaan osoitteessa Annankatu 8. Toimipaikan nimi oli edelleen Helsinki 2 / Helsingfors 2.

Toimipaikka lakkautettiin 1.1.1966

Postinumero uudistuksessa 1.1.1966 toimipaikan nimi muuttui Helsinki 12. Toimipaikan osoite oli Annankatu 8.